СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 130. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 5-го липня 1945. No. 130. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 5, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НЕМА ВИБОРУ: ЦЕЙ АБО НІЯКИЙ ЧАРТЕР — КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

У своїй промові до сенату у понеділок 2. липня з домаганням потвердження світового чартеру, сказав президент Гері С. Труман між ін.: „Рішення для сенату зовсім ясне. Нема вибору між оцим чартером, а чим іншим. Вибір є один—цей чартер, або ніякий."

Заки президент явився в сенаті з апелем за ратифікацію чартеру випрацьованого на міжнародній конференції у Сан Франсиско, появилися були голоси, що чартер можна приняти із деякими застерогами. Оце мабуть вплинуло на ясне жадання президента, що чартер треба приняти такий, як його ухвалено в Сан Франсиско, тобто без ніяких застерог.

У своїй промові президент вияснив головні ціли чартеру, а це: Недопустити в майбутньому до воєн; наладнувати міжнародні спори мирними засобами і на засадах справедливости; промощувати по цілому світу шлях до поступу і до вищої життєвої стопи; осягнути загальний пошанівок для прав людини і для рівної нагоди як для мужчин так і для жінок; усунути причини до міжнародніх конфліктів і неспокоїв.

Учасі промови сенат і ґалерія оплескували оваційно президента. Він опісля пішов із сенаторами на перекуску та для віднови знайомства.

Наступне 50-ліття без світової війни.

Гаролд Е. Стасен, бувший ґубернатор стейту Минесоти і делеґат американського уряду на конференцію у Сан Франсиско, прибув на конференцію ґубернаторів, яка відбувається на острові Макінак в Мишиґен. У розмові з ґазетярами він підніс вартість світового чартеру, заявляючи, що тепер є для Америки нагода повести заграничну політику так, що найближчих 50 літ можна буде провести без світової війни. „Я думаю, що це є найдовший час, який загалом людина може собі представити, що в цьому не буде війни" — сказав Стасен.

Дюї за приспішення ратифікації чартеру.

Бувший кандидат на президента з рамени Републиканської Партії, ґубернатор стейту Ню Йорк, Томес Дюї, прибув на нараду ґубернаторів до Макінак. Він висловився, що сенат повинен ратифікувати чартер, як найскорше і то без ніяких застерог.

ҐРУ ТВЕРДИТЬ, ЩО АМЕРИКА МАЄ СВОЮ ПОЛІТИКУ ЗАГРАНИЦЕЮ.

Департамент стейту рішучо відкидає закиди, начеб Америка схилялася на бік Англії або Советів — як це оприлюднює діючий тепер секретар стейту Джозеф С. Ґру. Він заявляє, що Америка притримується Атлянтійського Чартеру і має свої способи для осягнення цілей у заграничній політиці. У листі до конґресмена Кофі пише Ґру: „Можу ствердити з натиском, що Злучені Держави не мають ніякого мовчазного порозуміння або якоїсь умови, на підставі якої вона малаб творити разом з Англією протисоветський фронт. Таксамо не є правдою, що Злучені Держави ґрають ролю, яка булаб шкідливою для бритійської імперії."

Про політику відносно Польщі, писав Ґру, Америка притримується дороги, якою йшов президент Рузвелт, а яка зясована в Кримській конференції.

НЮЙОРСЬКІ ДОСТАВЦІ ҐАЗЕТ ДАЛЬШЕ СТРАЙКУЮТЬ.

Не зважаючи на телеґрафічний зазив Краєвої Воєнної Робітничої Ради до нюйорської юнії доставців ґазет, щоб вона відкликала страйк негайно, або подала причину, чому вона викликала страйк, члени юнії не вернулися до праці, внаслідок чого на вулицях Ню Йорку і сусідних міст нема ґазет. Хто хоче купити ґазету, мусить іти аж до будинку видавництва. Зогляду, що Краєва Воєнна Робітнича Рада видала наказ, що ґазети мусять виходити, організація виданців приготовляє спосіб, щоб ґазети появилися в продажу незалежно від страйку.

НЕЗАЛЕЖНИЙ ПОВІТ ПРИСТУПИТЬ ЯК ЧАСТИНА СТЕЙТУ.

У День Незалежности, 4. липня 1945. р., повіт Дейд, стейту Джорджія, плянує покінчити свою незалежність і злучиться зо стейтом. Незалежність повіту триває ще від часів Громадянської Війни в 1860. року. Тоді повіт видав проклямацію, що відривається від стейту тому, що хоче відорватися від Злучених Держав, а стейт цього не робить. Після покінчення Громадянської Війни забули за цю заяву, вислану до федерального уряду, а повіт не цофнув її досі. Щойно вчасі найближчого 4- липня мешканці повіту переголосують устно, чи вони хочуть дальше бути незалежні, чи злучитися з іншими повідами в стейті Джорджія.

Одноголосне потвердження Бирнса на становище секретаря стейту

Без ніякої дискусії і без ніякої опозиції сенат Злучених Держав потвердив іменування Джеймса Ф. Бирнса на становище секретаря стейту в понеділок 2. липня, заки ще до сенату прибув президент Труман для виголошення промови в справі світового чартеру.

Заки приступлено до голосування провідник партії більшости сенатор Барклі заявив, що Бирнса знають усі так добре, що злишнім булоб відсилати його номінацію до провірки в окремій комісії. Таку саму заяву склав провідник партії меншини, сенатор Гвайт. Після того предсідник сенату МекКелар запитав, чи є може хто противної думки. Коли ніхто не зголосився до слова, предсідник віддав номінацію під голосування і воно вийшло одноголосно.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ШВАЙЦАРІЮ В ЗМОВІ ДО ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Орвис Шмидт, директор чужинних фондів в департаменті стейту, заявив перед підкомітетом військових справ у сенаті, що Німеччина вже приготовляється до сфінансування третьої світової війни. Це вона робить підпольно через швайцарські банки.

Число банків у Швайцарії в 1914. р. виносило 295. У 1942. р. їх було 372. Депозитів у швайцарських банках було тоді на 7 міліонів швайцарських франків, а в 1942. було вже 16 біліонів. Ці банки запрошують німецьких громадян складати свої ощадности в Швайцарії, каже Шмидт. Тому, що банки не виявляють своїх вкладчиків, вони помагають німецьким промисловцям приготовляти тайні фонди на майбутню війну. Шмидт твердить, що небеспека полягає в тому, що фонди в швайцарських банках є складані в імени інших людей, а не тих, що подають свої імена.

Надіються, що Совети підуть війною проти Японії десь під осінь

С. Л. Солцберґер пише в часописі Ню Йорк Таймс в кореспонденції з Лондону, що панує таке переконання у військових обсерваторів, що Росія виповість війну Японії ще до кінця цього року. Кореспондент догадується на підставі різних міркувань, що це може статись десь біля Лейбор Дей. Виходилоб, що ця справа була вже давно обговорена і вирішена, мабуть ще в Теґерані, в 1943 році, в часі конференції президента Рузвелта з Сталіном. До цього додається, що хоч Росія наразі не воює, то далі дістає з Америки воєнне знаряддя, як і далі задержана славна „Полтавська база" в Україні для летунів Східної Команди Летунської Сили Злучених Держав. Ще далі кажеться, що Злучені Держави відступили Советам тайну зброю, якої Совети ще не використали, а готові з неї скористати у війні з Японією. Ще далі кажеться, що Совети підготовляють психольоґічно війну з Японією вже від довгого часу як пімсту за Порт Артур і проґру сперед 40 років.

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ГОЛОСУ В СПРАВІ ТАНЖЕРУ

Заінтересування Советів усім тим, що діється на Середземнім морі, стало наявним ще й з того боку, що Совети видвигнули домагання бути учасником міжнародної конференції, що має вирішити міжнародне становище Танжеру, пристані над Ґібральтарською протокою, що була під еспанською адміністрацією. Конференція мала відбутись у складі з бритійських, американських і французьких представників, та її відложено зогляду на домагання Советів.

АМЕРИКАНСЬКІ ЧАСТИНИ ВХОДЯТЬ ДО БЕРЛІНА, БУДУТЬ ТЕЖ І В ВІДНІ

Вже ввійшли до Берліна передні частини американських окупаційних сил, що будуть мати приміщення в німецькій столиці. Разом з американцями, бритійцями, канадійцями та французами ввійшло теж до 200 кореспондентів. Досі був Берлін виключно під советською контролею. Рівночасно звідомляють, що в дуже скорому часі ввійдуть американські війська теж і до Відня. Для Австрії призначено дві американські дивізії.

В МОСКВІ ВИТАЮТЬ ОВАЦІЙНО КИТАЙСЬКОГО ПОСЛА СУНҐА

Заповідають якісь радикальні зміни в советсько-китайських зносинах, бо тільки тим можна витолкувати собі той великий шум, який повстав в Москві зприводу прибуття Т. В. Сунґа, премієра китайського уряду в Чунґкінґу, себто того уряду, який советська преса і пропаґанда постійно лаяла. Сунґа повитано оваційно при прибуттю, а теж присвячується йому багато місця в пресі. Переговори ідуть щодо таких справ, як Манджурія, Корея, Внутрішна Монґолія, а теж обговорюють війну з Японією. Позиція китайського уряду в Чунґкінґ сильно скріплена тепер тим, що Америка посилає тамтуди велику допомогу. А Сунґ є теж добре виджений в департаменті стейту в Вашинґтоні. Це, правдоподібно, найбільше заважило на тому, що й в Москві віднеслися до Сунґа з такою великою прихильністю.

ЯПОНІЯ ЗАЗНАЄ СКОРО ВІД БОМБАРДОВАНЬ ТОЇ САМОЇ ДОЛІ, ЩО НІМЕЧЧИНА

Американські кореспонденти з Ґвам звідомляють, що з кожним днем збільшається сконцентрована атака американських фортець на саму Японію. Атакують її тепер американські летуни з трьох летунських баз, що є розташовані в Ґвам, Тініан і Сайпан. З найбільшою силою зачнеться бомбардувати тоді, як буде викінчена цілковито база на щойно здобутій Окінаві. Тоді будуть бомбардувати японські міста, фабрики та комунікаційні шляхи налетами з 1,000 бомберів. А треба нагадати, кажуть кореспонденти, що ще тому кілька місяців налет з 200 літаків був чимсь надзвичайним і рекордовим. Вже по тім пізнати, як швидко розвивається офензива проти Японії на цілій лінії, а особливо в повітрі. Досі збомбардовано 22 японські міста. І то в такий спосіб, що з них остали тільки румовища.

ОПІР В БАЛІКПАПАН СИЛЬНІШИЙ.

Австралійські частини, що в неділю вийшли на беріг в пристані Балікпапан, що є нафтовим центром Нідерляндського Борнео, стрічають у самому місті завзятий опір збоку японців.

СПІЗНЯЮТЬСЯ, ЯК І НІМЦІ З СВОЇМИ ТАЙНАМИ.

Військові американські кола розсліджують тепер найновішу японську тайну зброю, якою має бути бомба „бака", що її випускається з літаків. Її мали вжити японці на Окінаві з метою розторощити американську фльоту, що буде наближатись до берегів острова. Та, як кажуть, американці випередили японців, приспішили офензиву, і тим не дали їм нагоди використати цю нову тайну зброю, бо мали її дуже мало. Але дещо з неї вони таки вжили проти американських сил. Американці назвали ці бомби „бака", себто „дурними", бо многі з них випущені з літаків, не трафляли в ціль, тільки вбивали власного пільота. Це себегубна зброя, бо летун мусить згинути. А важне й те, що летун мусить бути надзвичайно вправний, бо інакше хибить ціль. Бака летить з скорістю 500 миль на годину, та скорість є перешкодою, бо тяжко при такій скорости трафляти в ціль.

ЯПОНІЯ НЕ ВИГРАЄ, КАЖЕ СТИЛВИЛ.

Ґен. Стилвил сказав через радіо, що воєнна кампанія на Окінаві, що закінчилась цілковитою японською поразкою, коли говорити про зорґанізований опір, виявила наглядно, що японці не мають найменшої шанси на якусь можливість вигри. На Окінаві вони ставили страшний опір, так, що їх треба було вигубити до ноги. Так і сталось, і так буде і деінде.

БУДУТЬ БОРОТИСЬ 20 РОКІВ!

Таке знову заповідає японська пропаґанда через радіо, кажучи, що як китайці можуть опиратись вісім років, то японці зможуть двадцять!

„ЄН" ЯК ІНВАЗІЙНА ВАЛЮТА.

Американці вже зачали вживати японської валюти, призначеної для інвазії Японії, чи взагалі для окупації теренів Далекого Сходу. Японський єн чи сен зачав курсувати в Керама Айлендс, недалеко Окінави. Оплачують цею валютою тубильців, додаючи їм до платні ще й харчеві порції.

ЧОГО НЕ ЗАБЕРУТЬ ПОЛЯКАМ У ЛОНДОНІ?

Польські кола, що звязані з польським урядом у Лондоні, певні, що десь на днях Анґлія визнасть офіційно польський уряд у Варшаві, а тим самим буде зліквідований офіційно лондонський уряд Арцішевского, який московська „Правда" називає „фашистівською бандою". Та проте анґлійський уряд вилучить польську армію в Італії й західній Европі, як і польські добродійні, виховні й фінансові діяння, що теж повинні би бути віддані ново визнаному польському урядови, себто тому, що є тепер у Варшаві.

ТРЕБА ДЕРЖАТИ З МОСКВОЮ, КАЖЕ МІКОЛАЙЧИК.

Станислав Міколайчик, що поїхав з Лондону до Москви. для переговорів у справі сформовання нового уряду, в якім він став тепер третим віце-премієром, сказав на вічу в Варшаві, що Польща мусить бути в якнайтіснішім звязку з Советами, вияснюючи, що вона не може ходити одинцем, бо навіть і найсильніша держава не може чути себе безпечною, як довго ще існує небезпека збоку німецького гітлеризму і фашизму.

ТУРЕЧЧИНА ХОЧЕ НАФТИ З ІРАКУ.

До клопотів, звязаних з нафтою в Іраку, які хотілиб контролювати бритійці та американці для цілей дальшої війни, прийшов новий: Туреччина зголосила ще свої домагання до цеї нафти.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинoке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Свято Американської Незалежности

„Форт оф Джулай" — Свято Американської Незалежности — є і нині, як було в самих початках, найбільшим американським, національним святом. Коли кажемо „і нині", то на це є певні причини, на які вартує звернути увагу зокрема тим з американських українців, що то в українській справі стали тепер завзятими ворогами „українських самостійників".

„Форт оф Джулай" зродився з природного бажання людини чи народу бути господарем на землі, яку він уважає за свою, бо на ній зріс і її обрабляє, зрошуючи потом свого чола. На тій землі хоче він сам рядити і сам рішати, теж і щодо того, чи і з ким йому бути, до якої спілки належати, а як належати, то й які тягарі тоді поносити. Ніякого наказу, згори кимсь йому накиненого, не визнавати від нікого! Навіть від рідного брата з іншої сторони. Навіть тоді, як це є „старший брат", що сильніший, далеко багатший, впливовіший, чи ще що, як це було в випадку боротьби американців з „рідною Анґлією".

Історія доказує, що американська „самостійність" вийшла на добре не тільки Америці, але й самій Анґлії. Самостійність довела Злучені Держави до небувалого в світі розквіту. Край, що мав у часі проголошення самостійности не більше мешканців як було до цеї війни українців в Східній Галичині, став скоро найбагатшою країною в світі, а нині — найсильнішою і найвпливовішою. Кольонія, що „збунтувалась" проти свого „старшого брата" і пішла до війни, щоб таким способом визволитись спід того брата, пізніше, і то навіть вже за нашої памяти, двічи вратувала тому „старшому братови" життя, його власну самостійність і становище в світі. Самостійність обидвох „братів" зблизила їх докупи нині так, що та звязь куди сильніца, розумніша і природніша, ніж була до часів першого „Форт оф Джулай". Показується отже наглядно, що коли і між „братами" не хоче один над другим старшувати, чи його економічно чи інакше визискувати, то доперва тоді стають відносини між ними справді добрі, дійсно сердечні.

Сьогорічний „Форт оф Джулай" є свого роду зворотною точкою в життю американського народу. Злучені Держави стали чемпіоном всесвітнього обеднання для забеспеки миру. Американці почули себе так сильно закріпленими у своїй самостійности, що не відчувають уже ніякої небеспеки для свого краю, колиб прийшлося їм навіть з дечого з тої необмеженої самостійности зрезиґнувати для високої цілі вселюдського збратання чи вселюдської кооперації для забеспеки мира й кращого ладу в світі. Таке тепер діється, а американський нарід дає на це охотно свою згоду, вважаючи, що це його природний розвиток — від національної самоохорони і державної самостійности, а навіть ізоляції, до всесвітньої кооперації в спілці самостійних держав, як це постановлено в Сан Франсиско.

„Рутенія" прилучена до „Росії"

Карпатська Україна зістала вже відділена від Чехословаччини і прилучена територіяльно до С. С. С. Р., а властиво до Української Р. С. Р. Така угода настала між Москвою і Прагою.

Американські часописи ,як знаємо, подали різно і назву країни, як і сам факт прилучення, бож писали про прилучення країни „до Росії". Тільки при кінці, тут і там згадали, що це злучились „рідні з рідними", себто українці з Закарпаття з українцями з Західної України, що були перше під Польщею, а тепер є під Советами. Те, що вони подали в наголовках тільки як про прилучення до Росії, а теж писали так і в новинках, то в тому, в першій мірі вина самої Росії, чи там уряду в Москві. Бож на що є „самостійна Україна" в Советськім Союзі, коли про українську територію, що природно повинна належати до України, зговорюється не Київ, а Москва? На щож тоді здався „український комісар закордонних справ", що то може „самостійно" діяти, коли про нього нічого не чути, в такій хвилині, коли світова преса повиннаб якраз про нього писати, як і про самостійний уряд України! Та це вже речі так часто повторювані та вияснювані, що нема причини над ними ширше застановлятись ще й зприводу цього випадку.

Колиж мова про „Рутенію", то це вже до певної міри вина тої чеської політики, що її представником є д-р Едвард Бенеш, а яка, щоб задержати Закарпаття при Чехословаччині назавжди, хитрувала і назвою країни і назвою її мешканців, користаючи з національної темноти, що панувала на Закарпаттю ще завдяки мадярському пануванню та русофільським впливам. Та найбільша вина таки не чехів, а своїх. В чеському виданню, як бачимо, принаймні видніє „Рутенія", а в „угорських превелєбних" в Америці ще й нині тільки „Роша", про що можна переконатись, коли хто погляне на Амер. Русскій Вєстнік чи подібну йому баламуту. Яничарство, підтримуване ще царською Росією, не дало вкорінитись на цій українській землі навіть українській назві.

Судьба карпатських українців злучена тепер ось так з судьбою цілого українського народу, що тепер опинився у подавлячоюй своїй більшости під Москвою, чи там Росією. Тепер ті з них, що так мріли про Росію і Москву, що навіть своєї рідної назви признати не хотіли (їх тепер найбільше в Америці, але не на Закарпаттю), матимуть нагоду переконатись, чим є Москва для українського народу. Пізнають режім, про який вони ніколи поняття не мали. І можливо, що щойно тепер зачнуть згодом пізнавати, чим було і чим є „українство", оте „самостійницьке" українство, що прямує до нічого іншого, а тільки до того, щоб український нарід дістав уже раз змогу жити своїм життям, своїм розумом і своїми ідеалами, переставши бути наймитом Москви, Варшави, Будапешту, чи кого там іншого з окупантів.

І може зрозуміють, чому така „перша американка" як Ен О'Гер МекКормик ще й нині згадує в Ню Йорк Таймс (з 2. липня б. р.) з подивом за ту малу, з природи чудову країну, яка в 1938 і 1939 роках стала на короткий час душею самостійницького українського руху, а навіть проголосила в селянському місточку Густі свою незалежність, вдержавши її один день... Як у якійсь драмі переходило це все, пише пані МекКормик. Ось ті картини з сумовитим національним українським гимном, з жовто-блакитними прапорами, з наступаючими на країну мадярами, відступаючими чехами і наглим та несподіваним незацікавленням німців українським визвольним рухом, якому вони, згідно з надіями молодих карпатських патріотів, повинні би були саме в такій порі помогти...

Та сама журналістка, що випадково була тоді в Европі й на Закарпаттю та в Хусті, описала свого часу в Ню Йорк Таймс геройську боротьбу Карпатських Січовиків, тих, як вона їх тепер називає „молодих патріотів", що без ніякої помочі пішли боронити незалежности Карпатської України і гинули від мадярських машинових крісів та тенків. Гинули за вічну українську ідею, як гинули їхні попередники і як гинутимуть їхні наслідники, поки не зацвите там справжня воля.

Пише Ен МекКормик, що тепер уже вся „Велика Україна" є під Советами... Забрав Сталін Карпатську Україну, не питаючи волі народу, як не питав в інших випадках, як от у справі Західної України, хоч тут іде про піддання народу під цілком інший політичний режім. На це звертає пані МекКормик особливу вагу і каже, що конечно щось треба зробити, щоб такого більше не було, щоб народам відмовляти ось так голосу в справі їхньої судьби. Та не зважаючи на те, як це все сталось, теж і та поважна американська журналістка, що так добре визнається у самій назві краю і народу та в його приналежности до українського пня, добачує і величезну вагу того кроку Сталіна, що має надзвичайно велике значіння не тільки для України, але і для судьби цілої середущої Европи, в яку ввійшов Сталін, осягнувши через Карпатську Україну безпосередну з нею границю.

Що за зміни, що за думки насуваються, як тільки хочеться вдуматись у будуччину українського народу, а теж і Европи. Це відчуває Ен МекКормик. Відчують це внедовзі й інші, а тоді зрозуміють вагу самостійницького українського руху, а тим самим і те, що справа Великої України, це справа не тільки визволення українського народу, але й мира і політичної рівноваги в Европі.

Микола Чубатий.

По конференції в Сан Франсіско

Дня 26. червня цього року президент Гарі Труман замкнув офіційно міжнародну конференцію в Сан Франсиско, що тривала повних девять тижнів. Пятьдесять держав підписали чартер нової міжнародної орґанізації Обеднаних Держав. По великих трудах, ярких розходженнях, а деколи й таких драматичних ситуаціях, що грозили розбиттям конференції, остаточно повне засідання приняло запропонований йому чартер.

Успішне покінчення цеї міжнародної конференції приняли назагал всі з вдоволенням, хоч ледви чи хто вповні здійснив свої домагання. Саме в цім лежить суть якоїнебудь міжнародної праці, що уступки збоку всіх майже конечні. Бо справді, як погодити домагання такого праведника в політичному житті як премієра Полудневої Африки Яна Хрістіяна Смутса з крутійськими ходами таких як Вячеслав Молотов, або представник України Д. Мануїльський. Як погодити американську демократію та свободу зі советським диктаторським та тоталітарним ладом. Один не має що закривати, другий бажав би все закрити поза кулісами поліційної системи. Або, як моглоб видаватись, як можна погодити такі економічно відсталі країни як більшість полуднево-американських республик з інтересами такої високо індустріялізованої країни як Злучені Держави. Проте, принайменше на папері, таки прийшло до згоди. Чартер нової тової орґанізації уложений та підписаний.

Найважніші розходження поміж державами.

Ніхто не в силі заперечити, що „енфан терібль", себто пострахом конференції, була советська делеґація, яка попадала раз-у-раз в конфлікти майже з цілим прочим світом. За Советами підтягали їх підручники — Україна та Білорусь зі свого панцизняного обовязку, а далі низка сателітів, як Чехословаччина та Югославія зі страху, але кожний відчував, що тою небесненою скелею, о яку конференція могла розбитися, були тільки Совети

Найбільшою трудністю було капітальне право голосування на Раді Беспеки. Ця незгідність не була вирівнана в Домбартон Овкс і вона як тінь розтягнулася дальше в Сан Франсиско. Йшло про право кожної із пять великих держав-Советів, Америки, Британії, Китаю та Франції — спинити всяке рішення Ради Беспеки, коли одна із великих держав спротивиться. Значиться,що навіть колиб котрась із великих держав стала напасником, то вона теж в силі спинити всякі кроки міжнародної орґанізації, звернені проти неї.

Нема хіба сумніву, що це постанова несправедлива, бож відомо, що напасник ніколи не буде голосувати проти себе, щоби його взяти в крипи правопорядку. Одначе вкінці таки приняли цю постанову не як доказ справедливости, але як вимогу конечности. За таким правом спротиву або „вета" побивався тільки Советський Союз, значить Совети немов одинока споміж пять великих держав вичували, що така постанова може колись в майбутності звернутися проти них. Інші великі держави були байдужні супроти права на вето.

Признання права вета на домагання Советів оправдували тим, що й це вимога практичности. Раз настане така міжнародна ситуація, що Совети станують проти інших великих держав, так тоді й чартер не поможе. Війна стане конечністю. Не буде домагання Советів заспокоєне, так вони покинуть міжнароду орґанізацію та стануть орґанізувати проти неї бльок своїх прихильників. Отже ще скорше доведуть до війни. Тому краще коли Совети будуть в міжнародній орґанізації, ніж малиб її покинути та опинитися поза нею.

Одначе Совети, видячи свій перший успіх, посунули розуміння права вета не тільки в справі военних кроків проти насильства, але також проти мирних пертрактацій та угод поміж державами. Для прикладу, от Бельгія та Голяндія мають порозуміння і переговорами поміж собою таке порозуміння вирівнали, та тоді моглаб велика держава запротестувати проти такого порозуміння. Сильний опір менших держав приневолив Совети уступити в цім випадку.

Новою трудністю стала справа, чи скарга на велику державу як на напасника може бути на Раді Беспеки дискутована, чи може велика держава може і тут спротивитись проти дискусії над скаргою проти неї. Цього домагався від Советів ще покійний президент Рузвелт. Уступаючи Советам в справі вета щодо военних кроків нової орґанізації проти напастника, през. Рузвелт домагався дискусії над кожною скаргою на Раді Беспеки. Ціль була така, що дискусія над вчинком обвинуваченого напастника в випадку його вини, напастника морально побивала. По дискусії він ставав вже немов осудженим. Советам залежало, щоби до такої евентуальної дискусії не допустити. Вкінці і тут, з певними обмеженнями, Совети уступили.

Третьою справою була справа, чи Загальна Рада (Асамблея) має право дискутувати над такими справами, що порушують мир, отже й над справами, що можуть бути предметом скарги на напасника. Совети знов хотіли обмежити свободу слова на Загальній Раді. По торгах й тут уступили з тим, що дискусія може вестися тільки над справами обнятими чартером нової орґанізації. Совети побоювалися, що їх внутрішна політика, їх поступовання з власними громадянами, може стати нераз предметом інтересної дискусії на Загальній Раді.

В одній справі нова орґанізація не дописала, а саме в справі списання Бил оф Райтс людини та народу вже на самій конференції та втягнення тих постанов про права свобідної людини до самого чартеру. Це було домагання всеї кращої частини людства. Совети теоретично не противилися тому. У вступі до чартеру, який опрацьовувала комісія під проводом делеґата Д. Мануїльського, навіть приняла дуже ідеалістичні погляди, накреслені Яном Х. Смутсом. Одначе, як прийшла справа, щоби фрази у вступі перемінити на параграфи міжнародного закону, Совети поставили домагання, щоби тим пізніше занялася окрема Економічна та Суспільна Комісія. Чи дочекається коли Бил оф Райтс своєї кодифікації, чи звичаєм парляментарним відіслання до комісії означає похоронення цеї справи, покаже найближча майбутність.Детермінація таких ідеалістів як маршал Смутс та американців, як сенатора Ванденберґа, який спершу ставив як умову своєї співпраці втягнення бил оф райтс в чартер міжнародної орґанізації, будуть тут рішальні. Йде про справу підставову, нового світового порядку, чи на майбутнє держава має мати право своїх громадян без причини вязнити, розстрілювати, на заслання та невільничі роботи посилати, чи не має права. Не говорить це, що й влучення бил оф райтс в чартер завелоб вже автоматично рай на світі,що підписанням чартеру з такими постановами Совети сталиб вже ягнятком, одначе все таки втягнення такої постанови в чартер далоб змогу принайменше скаржитися на насиль-

---

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

34)

— А шляг би тебе ясний трафив! — дядько заклав реготучи. — Ото батярина!

— Завіщо? — з невинною міною питав Олекса. — За те, що розвеселив вас? Так цілий вечір плакалиб та охкалиб.

Кожного вечора, все знаходили щось нове, то поважне, то комічне, або те й те вперемішку. Радили собі як могли, аби довгими вечорами не нудитись. Душею поважних вечорів став Безхатний, комічних — Олекса. Не бракувало ні комізму, ні поваги у другого, та так якось само вкладалося. Третій „ґільтай", Павло, не грав помітнішої ролі у житті кемповників: все згадував жінку й дитину в Галичині, обчислював, коли то він до них вернеться, нарікав на крізу. Жартуючи збірали не раз на інвалідів, на політвязнів, рідну школу. Збірали на громадські цілі в Канаді. Давали датки всі, українці і чужинці.

Перебував на кемпі старий приятель власника кемпів, Стронґгеда, кремезний сивий чоловічина з довгими, щиро запорозькими вусами. Жінок на кемпах не було, от хлопцям і стрілила гадка — заснувати „Запорізьку Січ". Безхатний, як наглядач, мав більше часу, — вилазав десь березовий корч на булаву. Пару вечорів хлопці вистругували й виглажували її. Булава вийшла зовсім не погана. „Січ" без кошового існувати не могла, а на те становище, завдяки вусам надавався тільки старий приятель Стронґгеда. Неділею „трійка ґільтаїв" піднесла булаву старому з відповідною промовою по українськи. Той нічого не розумів, вибалушив очи. Тоді пояснили йому по анґлійськи, в чому річ, і — старий булаву радо приняв. Так „Січ" набула „Кошового". Потішилася не раз, як розгніваний „Кошовий" вганяв з булавою за „запоріжцями", неодного недосить швидкого булавою і вперіщив. Потерпілий злостився, та не довго. Увійшовши в свою ролю „Кошовий" з правила диригував при співах...

Де хто з занадто ревних „неньколюбців" хлопців лаяв за зневагу українських традицій. Воно правда, легковаження традицій може й було... Молодий розум на жарти вигадливий, тай занадто вже смішно ставало бачити „Кошового" вганяючим за „козаками". Довжезні сиві вуса розвіювалися мітлами, булава літала з руки в руку, гатила по плечах і спинах бурлак. Відбувши „операцію", кошовий поважно ставив її на полиці над своїм ліжком, нібн на ознаку своєї влади. А по друге, — А по друге, — не один з тих „неньколюбців", підпивши, на все горло клав „душу й тіло за свободу". Та по за тим „яловим" неньколюбством далі не йшов. Хлопці жартували, але й справді помагали по своїй змозі тим, що за Україну крівавилися і мучилися по ворожих тюрмах...

X.

Часто навідувалися на кемпи сини промисловця. Ніхто не сказав би, що вони сини багача-міліонера, хлопці з університетською освітою. У шкіряних куртках на міху, в міхових шапках, індіянських мокасинах, на лижвах подорожували вони від кемпи до кемпи лісами й скелями. А тих кемпів мав їх батько щось трицять пять, та кілька трачок у місті й околицях. Старі робітники розповідали, що старшому синові навкучило було таке життя: хотів від батька відділитися. Стронґгед дав йому десять тисяч долярів, кажучи: — Я, сину, починав ні з чим, з праці розбагатів і хотів би, щоб ви оба не розпустилися, а йшли моїми слідами. Ти хочеш жити своїм розумом — добре! Ось, маєш на початок, іди доробляйся.

Син, видно у батька вдався. З десятком тисяч брався за різні інтереси, однак по недосвідности, чи завинила тому депресія — все тратив. Все таки зумів прожити своїм розумом більше двох літ. Вернув до батька без грошей, але й без довгів і приобіцяв батька вже слухати, бо власний молодий розум завів.

Тим оповіданням Безхатний вірив і не вірив. Повірив трохи пізніше, коли самий промисловця пізнав. Старий час від часу також обіздив кемпи. Їв за одним столом з робітниками, охочо розмовляв. Безхатний сидів за столом у першій пятці, з Лоренсом рядом, напроти них, з другого боку стола — писар з двома наглядачами. Колиж приїздив котрий з синів промисловця, або він самий, сідали з краю, так що Безхатний ставав третим з ряду. Поводилися невимушено. Якось Стронґгед Безхатним зацікавився, спитав з яких країв приїхав, як довго в Канаді. В розмові звернув увагу на те, що всі з Середньої Европи еміґранти шиються дуже в пани...

— Ось, — казав — бачите, скільки є тут робітників. В мене їх працює по кемпах не менш пятьох тисяч, а тисячі зо дві стало працюють у трачках. Більшість з середньоевропейських країв. Тяжко працюють, і за безцінь. У мене робітник все дістає дещо більшу заплату порівнюючи з іншими лісовиками, але то мізерна заплата, признаю самий. Щож, коли застій, нема збуту, депресія. І ось, тяжко працюють зиму, а на весні поїдуть до Випіпеґу й за тиждень заробіток прогайнують. Добре, як котрий бодай порядне убрання справить. А тож програють у коні, у пшеницю, в карти, чи яка непутяща жінка пяному гроші витягне.

— Ну, порядне убрання, то ще не злий видаток!

— Так, не злий. — потвердив промисловець. — Однак чорноробові купувати убрання за пів сотки, часом і більше долярів, це таки марнотратність. На пана він не подобатиме, хоч і як вбереться. Кожний пізнає, що то за птах з мови, чи коли потрібно буде розписатися.

Безхатний з тою думкою погодився. А промисловець говорив далі:

(Дальше буде).

Четвертого липня — день нових зірок

Від часу до часу день четвертого липня в Америці відзначувався не тільки як День Незалежности. Бувало й так, що в той день на синьому полі американського прапору зявилися нові зірки в знак нових стейтів. Законом 1818 року конґрес визначив день четвертого липня днем, коли мала бути додана нова зірка на прапорі. Тим самим законом постановлено кількість червоних та білих стрічок на пропорі як 13. Перший загальнокраєвий прапор мав їх 13, але коли було принято ще два стейти, до прапору додано дві стрічки. Але скоро побачили, що додавати більше стрічок не буде зручно й тому возстановлено першу кількість — 13.

В 1818 році держава складалась з 20 стейтів. Крім перших 13 стейтів до неї належали Вермант — в Ню Інґленд — та ще шість стейтів на захід від Апалачинських гір: Кентоки, Тенесі, Огайо, Луїзіяна, Індіяна та Мисисипі. Стейти Огайо та Індіяна були в території на північ від річки Огайо, де законом 1787 року конґрес забороняв невільництво. Це були перші стейти з тої території. Луїзіяна — де було поширене невільництво — була першим стейтом в території Луїзіяна, яку Злучені Держави купили від Франції року 1803. Це була широка територія, що простягалася від річки Мисисипі до невизначених меж на захід і південний захід.

Упродовж наступних десятків літ кількість нових зірок на прапорі вказувала не тільки на поширення молодої республики на захід, але також на поглиблення розходження поміж вільними північними стейтами та південними, де панувало невільництво.

З прийняттям в 1819 році стейтів Алабама на півдні та Ілиной на північ від річки Огайо, на американському прапорі було 22 зірки, які репрезентували 11 вільних стейтів та 11, де панувала невільницька праця.

Маючи в державі вільні й невільницькі стейти, конґрес був змушений іти на компроміси. Наступних шість стейтів принято по парі — один вільний, один невільницький; стейт Мейн як вільний, Мизурі — з Території Луїзіяна — невільницький; Аркенсо — також з Території Луїзіяна — невільницький, Мишиґен — з Північно-Західної Території — як вільний; Флорида — придбана року 1819 від Еспанії — як невільницький стейт, Айова з Території Луїзіяна — як вільний стейт.

В році, коли зявилася на прапорі нова зірка за Флориду (1845), прилучено, як окремий стейт Тексас. Хоч він здобув незалежність від Мексико ще пару років передтим, але прийняття його окремим стейто все відкладалося зогляду на те, що він хотів пристати як невільницький стейт. Але незабаром та справа була рішена. Злучені Держави вступили у війну з Мексико за кордони й після перемоги здобули величезну територію, в яку входила Каліфорнія, Ню Мексико, Аризона таінші округи. Року 1850 на прапорі зявилася нова зірка за Каліфорнію, що була грийнята як вільний стейт.

Пізніше конґрес ухвалив, що що нові стейти можутьпристати, чи то як вільні, чи невільницькі, в залежности від їхніх конституцій. Невільницькі стейти не могли довгокористуватися тими можливостями, бо Цивільна Війна раз навсе вирішила справу невільництва.

В той час, якпівденні і північні стейти, загострюючи розходження, наближались до війни, американці старого роду і нові продовжували йти на захід. Вискансин мав свою зірку на прапорі ще за два роки до прийняття Каліфорнії. Два роки пізніше, в 1852, зявилася зірка за Минесоту. В цьому стейті, як і в Висконсин, все ще були пограничні умови життя. Але вже творили інші границі люди, які шукали золота в Каліфорнії, торговці шкірами і місіонарі в Ореґан та секта Мормонів в Ютаг. Поміж цими границями та середне-західними лежала Велика Долина та більша частина гористого району „Раки Мавнтен" все ще в руках індіян. Року 1859 стейт Ореґон дав за себе нову зірку до амреиканського прапору.

За часів Цивільної Війни тільки три зірки додано до прапору: одна за Кензас, друга за Вест Вирджінію, третя за Неваду.

Після Цивільної Війни почали заселюватися райони на захід від річки Мисисипі, які до того були рідко заселені. Спочатку мандрували періш поселенці індіянськими стежками стежками через Велику Долину та гори. Пізніше їхали критими возами, поширюючи стежки у дороги. Згодом тими шляхами провадилося реґулярне сполучення, їздили вози, що перевозили пасажирів, товари, пошту. Ще пізніше настала доба залізниць та закінчились війни з індіянами.

В міру того, як хлібороби, скотарі, шахтярі, дроворуби, торговці почали масово переселюватися на незаняті землі, почали швидко прибавлятися нові зірки на американськім прапорі. Поміж 1867 та 1890 роками були приняті стейти: Небраска, Колорадо, Монтана, Норт Дакота, Савт Дакота, Вашинґтон, Войминґ та Айдаго. В 1896 році конґрес визнав окремим стейтом Юта, але тільки після того, як там була заборонена поліґамія (многоженство). Оклагома дала свою зірку до прапору в 1907 році. Аризона та Ню Мексико в 1912, збільшили кількість стейтів до 48.

За 150 років завзятий нарід, що склався з виходців різного роду, посунув границі перших тринацяти стейтів до Тихого Океану. Займаючи континент вони все лишали місце на прапорі для нових зірок. Чия зірка буде додана якогось будучого дня Четвертого Липня? Чи то буде Аляска, чи Гавайські Острови, чи може Порто Ріко? Чи може Тексас скористає з наданого йому в 1845 році конґресом права поділити свою територію на чотири окремі стейти і зразу додасть чотири зірки до американського прапору?

Загальна Рада — ФЛІС

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО ОРҐАНІЗАТОРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ П. ДМИТРА БІЛЕЦЬКОГО.

Переглядаючи старі річники часописів та книжок, находжу інтересні речі, що помалу забуваються, а годилосяб їх пригадувати. Переглядаю і перечитую книжку **„За Державність"** — матеріяли до історії Війська Українського, збірник ч. 4, видання українського воєнно-історичного товариства, Каліш 1934, і там на стороні 23., в статті М. Омеляновича-Павленка (ґенерал-поручника) „Зимовий Похід" находжу: „27-го квітня з Піщаної (в околиці Бершаді) прибув до штабу армії (Ободівка) відпоручник Галицької Армії четар Білецький із отаманом Заболотним. Четар Білецький мав уповажнення від Галицького Повстанчого Комітету й часово перебував як звязковий, при отамані Заболотному. З їхніх інформацій виявилося, що Галицька Армія вирішила повстати проти червоних і приєднатися до Наддніпрянської армії, але точних дат про термін початку повстання четар Білецький не мав. Це скріплювало командування в його рішенні йти на Вапнярку, — треба було поспішати".

Це згадка про нашого орґанізатора в історії нашої боротьби за волю України, а є їх більше.

А ось і інша: **„Націоналіст"** в Філядельфії, Па., з дня 5. серпня 1935 р. передрукував статтю з **„Літописи Червоної Калини"** та **„Народного Слова"** у Львові під наг.: **„Спомини з 1918 року"**, написаний і підписаний пок. д-р К. Трильовським. Там між іншим пишеться:

„Незадовго поїхав (д-р К. Т.) потягом до Коломиї, на 1. грудня 1918 року готовило гостину для першого гуцульського кінного полку Ю. Федьковича. Саме в годині 1. надїхав на прекрасних конях гуцульський кінний полк ім. Федьковича, а то під командою печеніжинського уроженця, поручника Дмитра Білецького... Торжественна була це хвиля, коли всі присутні відкрили голови, а поручник Білецький орґанізатор того полку видав команду „позір" а сам шаблею віддав честь..."

„Мене (д-р К. Т.) заінтересувала дуже особа орґанізатора тої гуцульської кінноти, бувшого печеніжинського Січовика Д. Білецького. Він то стояв на чолі тих, котрі розоружували австрійські війська на Покуттю, потім зістав референтом кінниці і обозів при окружній команді. По боротьбі під Львовом взяв він участь в славній, але нещасливій виправі нашого війська, під начальним проводом Николи Саєвича, на закарпатський наш город Мармороський Сигот. Дня 19. січня 1919 р. прийшло під Сиґіт Камарі до битви зі 14. румунською бригадою, де його тяжко ранено і побито... Оскільки знаю, то на Вел. Україні працював п. Білецький при ґенеральнім штабі Етапу, а потім при начальній команді... А що пізніше з ним діється, не зню..."

Оцих кілька речень уважав я подати про особу п. Білецького, не тому, щоб його хвалити, чи вивисшати, бо факти говорять за себе. А я пишу це, щоб ми знали і горді були з цього, що бувший орґанізатор частин **Українського Війська**, є тепер орґанізатором **Українського Народного Союзу**, бо цей Союз тепер являється туг нашою силою. Він їде з міста до міста і орґанізує наших людей в одну велику сімю.

о. Ст. Мусійчук.

ЖАРТИ

Зрівнання жінок з мужчинами.

У департаментовій крамниці в Толідо, у стейті Огайо, виставлене мужеське літне вбрання: Блюзка й дві пари шараварів. Одна пара для чоловіка друга для жінки.

Оборона Василька.

— Васильку — жалується мати — кожного разу, як ти зробиш якийсь клопіт мамі, то мамі посивіє один волосок.

— О, мамо, тепер розумію, чому моїй бабуні так посивіла голова за вашої молодости!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Смерть на полю слави одного з наших героїв.

З відділу 76. У. Н. Союзу, тобто з братства св. Івана Хрестителя, пішло 26 хлопців на службу до Дадька Сема. Між ними був теж і Іван Рожак, син Еви й Андрія, членів У. Н. Союзу. Іван був капралем і згинув далеко від своєї рідної Америки десь на німецькому фронті і десь на чужій землі його похоронили.

Іван Рожак

Хай та земля буде легкою для небіжчика, а для родичів хай буде хоч тільки потіхи, що їх син віддав життя за кращу будучність Америки, людства і безталанної України.

В. Салабун,
секр. від. 76. У. Н. С.

ЧОГОЖ ПІДНЯЛИ КРИК?

(У відповідь новітним ренеґатам)

Чогож бо ви підняли крики,
Що ярма ліпше карки гнуть?
Що дрожить народ як лист осики,
Як його в заслання женуть?

Там плач, розпука, жах і стогін
Аж кров морозиться жива,
Про морд і голод іде гомін,
Вандрівки народів жнива!

А ви горлаєте про волю,
Вас це страхіття не болить,
Як хто озветься про їх долю,
На того бруд від вас летить!

Горлайте виродки погані,
За гріх вас кара не мине,
За всі плюгавства препогані,
Вас рідна матір проклянe!

М. Костишин.

ПОШУКУЄМО 415 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

84)	Братство св. Йосафата, відділ 217 У. Н. Союзу, Раченстер, Н. Й.	$100.00
85)	Іван Мазур (член 223 від. У.Н.С.), Вилкс Бері	100.00
	Разом	$ 200.00
	Попередно проголошено	8,300.00
	Разом	$8,500.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ДИВНІ НОВИНИ

ПЕС МАНДРУВАВ 7 МІСЯЦІВ ДО СВОГО ДОМУ

До Паркін, у стейті Канзас, приїхала родина Фланиґанів із міста Наксвил, у стейті Тенесі і при нагоді діти розповіли історію про свого пса, Боска. У червню 1944. р. мати Фланиґан казала своїм дітям вислати пса до її найстаршого сина Павла, що перебував у Ґлендейл, у стейті Каліфорнія. Коли пса вислали залізницею, поїхала туди мама і її троє дітей. Коли зголосилися до залізничого бюра, щоб відобрати пса, його там не стало. Була лише діра в деревляній скринці, яку перегриз пес, щоб видістатися на волю. Цілий місяць шукали за псом, але не найшли. Після того вернулися назад до Наксвил, але винаймили свіже мешкання. У місяцю березню мати Фланиґан переходила коло свого давнього мешкання і там на сходах сидів її Боско ледви живий із вичерпання й голоду. Сусіди сказали, що завважали пса десь коло 1. лютого. Виходилоб, що він перебув дорогу 2,300 миль з Каліфорнії в 7 місяцях.

ство, а сама постанова булаб трохи стримом для насильства.

Яка вартість нового твору конференції для українців?

Як критично хотів би хтонебуть ставитися до нового твору, чартеру цеї міжнародної орґанізації, то одно є певне, що остаточне приняття першої основи під нову орґанізацію Обєднаних Держав є справою корисною для цілого світа, а так само і для українського народу.

Постава українського народу в теперішній міжнародній орґанізації доволі ориґінальна. Україна ніби є членом Обєднаних Держав, одначе ним не є український нарід. Україна є на цім міжнароднім терені панщизняним хлопом, правдивим холопом червоної Росії. Делеґат України Д. Мануїльський, як делеґат червоного режіму, наставленого над Україною Москвою проти волі українського народу, ставав все в оборону найбільше реакційних домагань Московщини, як ось для прикладу в обороні російського домагання замкнути уста членам асамблеї дискутувати над справами скарги на одну чи другу державу.

Свобода слова та готовість вияснити всяку справу зі сусідом і в публичній дискусії цеж від віків власність свободолюбного українського народу. Український нарід нікого на світі у холопи брати не хоче і не думає. Натомісць Д. Мануїльський попирав постійно одно реакційне домагання московського делеґата за другим. Коли така міжнародня праця „української делеґації потриває кілька літ, то український нарід в очах світа стане найбільше реакційною та найбільше зненавидженою нацією. Тому українцям в імя традиційної свободолюбности наших предків треба стисло відсепаровуватися від такої праці Д. Мануїльського чи якого там другого малороса, що його до Сан Франсиско чи внедовзі до Лондону вишле Москва.

Створення чартеру під нову світову орґанізацію заводить поволи якийсь лад у світі, а ми віримо, що в ладі та світовім порядку український нарід стане лікувати свої рани та відшукає життєвий шлях своїх предків.

ANY BONDS TODAY? By Gracie Allen and George Burns

Illustrated by Gregory D'Alessio

"Take it easy, lady. My assistant must have stopped to buy a War Bond."

НОВІТНІ ВИГАДИ В СТАРИНІ

9)

Обсервації природи.

Кілько то нераз сміялися з природописних обсервацій грецьких письменників, які одначе пізніше при нових відкриттях показувалися зовсім вірними. В Еліяна маємо інтересне місце про льва: лев, коли має кинутися на свого ворога, розпалює себе до високої міри в гніві через те, що якийсь час бє або коле своє тіло кінцем хвоста. В те самодрочення через викликане в самім собі чуття болю ніхто не хотів вірити, поки з початком 19 в. зоольоґ і анатом Блюменбах дійсно не відкрив, що майже на метер довгий львиний хвіст закінчується кістяною колючкою, обведеною пучковато сніпками волосся. Отже тут показується давній зоольоґ Еліян добрим спостерігачем. Про Арістотеля звісно, що він про лажори знав більше, як новійші дослідники природи перед Йоганом Міллером. Ледви 60 літ тому, як ми ближче знаємо про життя ґориля. Але він був добре знаний Картаґінцям уже перед звиш 2000 роками, коли вони з фльотою 60 кораблів їхали здовж західного побережжа Африки. Проводир тої експедиції Ганнон описує ту їзду всвоїм PERIPLUS. В тім письмі згадується без сумніву про ґорілю. Ганнон уважав його чоловіком. А що до того часу нішо більше не було чути про ту чоловікоподібну малпу, то Ганнонові описи відкинено в країну природописних казок, доки знов перед якими 60 роками не виринули вісти про ґорілю. В 1847 р. прийшов перший череп ґорілі до Европи. Тим доказано дійсне істнування тої чоловікоподібної малпи. Від тоді маємо повне потвердження звісток Ганнона про того прамешканця африканських багнистих лісів, а то від великого ряду учених, глядно через автопсію живих примірників.

Різниця мужеського й женського роду ростин була вже знана за часів Геродота. Гіпократ розрізняв уже розідму в легких, хоч без стетоскопа, самим тільки слухом. Також, як видно з Діоскоріда, початки наукової хемії криються в старинній медицині. Впрочім назва для хемії йде з Єгипту: зразу за римських часів займалися в Єгипті маґічною хемією, до якої пізніше навязала алхемія арабів. Старинні греки мали вже палючі та побільшаючі вгнуті зеркала з криці, срібла і скла, а в Арістофанових Хмарах згадується навіть про палюче скло. Але те, буцім то Архімед в обороні перед Римлянами, що облягали Сиракузи, мав попалити палючими зеркалами усі ворожі кораблі, була, як вдатно виказав Гульч, пізніша видумка жадних сензації авторів. Однак правда, каже Гульч, що ґеніяльний Архімед сконструував мабуть якийсь інструмент, подібний до нинішнього ареометра, щоб вислідити специфічний тягар плинів.

Різні роди лікування.

Також можна доказати уживання електричности вже в старину доличничих цілей, хоч уживання її було більш несвідомим і в усякім разі про її властиву суть знали стільки, що й ніщо. У Скрібонія Лярґа і Діоскоріда маємо замітну пораду, аби при довгім болю голови класти на болюче місце „корчову рибу" т. зв. ковязника, по лат. TORPEDO, який при діткненню обезчулює, і держати його доти, доки те місце не буде заголомшене. А коли не вистане одної риби, треба взяти їх більше. Безперечно, це найстарший зі всіх прикладів несвідомого уживання електричности до лічничих цілей.

Що торкається масажів, зівсім забутих у середніх віках, які науково обробив та аж у новіших часах завів голяндський лікар Мецґер, треба пригадати, що вже старинний Гіпократ учив, що через сильне натирання людське тіло тверде, через лагідне мякне,, а через середнє виповнюється. Натирання служить для здоровля.

Для плекання шкіри й у здорових людей був уже в найдавніших часах окремий праісторичний фротерський інструмент із терракотти, який багато разів знаходжено на місцях давної Трої та при новіших розкопах на Мельосі. Один із зошитів CLASSICAL REVIEV вказує на те, що ті т. зв. троянські щітки представляють примітивні, шорсткі пильники, якими сильно натирали підошви та інші части тіла. Що новітня шведська лічнича ґімнастика, якої головна прикмета лежить у тім, що вправи робить не сам лише хорий, але загадному рухови хорого протиставиться відповідний опір апаратами, також має деяку анальоґію в старині, видно з Ґалена, а особливо з Діоскоріда. Як на певно виходить із одного твору Цельза, в наукових цілях навіть вівісекція не була в старину незвісною, але від часу до часу практиковано її і то не лише на звірятах, але також на живих людях, головно на злочинцях (наприклад Тікарі Ґерофіль і Еразістрат, щоби обсервувати процеси у внутрішніх органах). На жаль у деяких століттях поняття були так мало ясні, що навіть людське чуття не могло здержати від подібних обурючих вчинків. В старину зівсім не цінили людського життя невільників, ґлядіяторів та злочинців, а через те ті живорізи знаходять тут своє одиноке, хоч розуміється нужденне оправдання. При нагоді треба завважити, що секція трупів ввійшла в уживання аж між александрійськими лікарями, головно за понукою Птолемеїв, коли натомісць ще Арістотель із релігійних причин не смів студіювати будову тіла на трупах.

Декому небезінтересним буде почути, що й уживання пявок у медицині виводться ще від Нікандра, котрий припує на вкушення гадюки поставити коло рани пявку. Також кладе Нікандер вагу на випалювання рани розжареним залізом та витягання банькою застроєної крови. Але аж одному пізнішому лікареви, що звався Темізон, пощастило завести загальніше уживання пявок у лікарській штуці.

Тим, що дійсно відкрив обіг крови, був Гарвей в 1619 році. А таки можна певно доказати, що й Еразістрат із Кеоса, що коло 300 р. перед Христом був прибічним лікарем короля Селевка I (Нікатора) з Сирії, а також по нім славний Ґален, якому бракувало ще тільки відкрити жилові кляпи, підійшли дуже близько до цілковитого відкриття обігу крови. Та оба вони не мали спромоги зібрати своїх спостережень в осібну, суцільну науку, а ще менше ними користуватися, і відси пішло те, що ті спостереження досить скоро пішли в непамять.

На більмо, звісну хоробу очей, була найстарша, до кінця 18. століття головно уживана, хоч нині зовсім закинена метода операції т. зв. дісльокація, реклінація або депресія, отже втискання т. зн. погруження зісуненого з зіниці більма в простір склистого тіла. Аж коло половини 18. століття впав оператор Давіль сам зі себе на гадку усувати більмо з ока через наріз передньої комірки. Від тоді його метода т. зв. екстракція або знимання поволи здобула собі право ґорожанства та стала тепер виключно пануючою, певно з численними модифікаціями, з яких найбільше реформована метода Ґрефа. А прецінь доказано, що вже в старину деякі хірурґи дійсно займалися екстракцією більма. В писаннях дотепного Антилля, що жив у 3. століттю, знаходимо вістку, що один, впрочім майже незвісний лікар, на імя Лятиріон, навчав здіймати більмо як одиноко вірного способу та давав йому виразно місце перед уживанням доси втисканням, хоча це було знане вже індійським браманам, а після папіруса Еберсового писаного 4000 літ тому назад також єгиптянам. Отже властивий спосіб операції був знаний старинним народам, але пішов у забуття та мусів аж у нових часах бути нанова винайденим.

Коли німецькі студенти приносили із поєдинку сильно порубані носи, а в дуже тяжких випадках нарікали на цілковиту втрату благородної кінчини лиця, яку нинішна штука, як звісно, має спромоґу до якоїсь певної міри направити, то їм певно й не снилося, що вже старинні індійці вміли приставляти штучні носи. Вирізували з чола пластину шкіри завбільшки таку, якої треба на ніс, потім завернувши її прикладали до носової насади так, що гладка сторона шкіри виходила на зверх, а краї вправляли в заруби і в поранені місця на краях недостаючого носа та прикріпляли швами та пластрами.

Недавно була в часописах вістка, що наші нинішні лікарі звернули увагу на консервуючу силу меду та воску і зовсім поважно захожуються звернути на будуче при консервованню трупів чи частин тіла більшу увагу на мід. Та наші лікарі нічого іншого не роблять як те, що робили їх товариші вже перед тисячами літ. Віск та мід знали вже з його консервуючого ділання скити та перси, а майже всі народи старини досить часто уживали його до бальсамування. Королі Спарти, Александер Великий, цісар Юстиніян та багато інших лягли до вічного сну в солодкому меду. В Тельмессі в Лікії відкрито недавно один нагробний напис, де говориться про поета Боета, похороненого в меду.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Піврічні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 8. липня, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато важних справ до полагодження. — За уряд Н. Курко, предс.; І. Потучко, рек. секр.; М. Паранич, фін. секр., 1123 Germantown Ave., Phila 23, Pa.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 8. липня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки, забрати свою дивиденду. Буде звіт контр. комісії і маємо важні справи до полагодження. — В. Волянський, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщення, від. 125, відбудуться в неділю, 8. липня, в год. 1. пополудні, в парохіяльній галі при Оклей і Райс ул. — Ксеня Плитяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться 8. липня, в годині 1. пополудні в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт уряду і інші справи до полагодження. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук рек. секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 8. липня, в Ліберти галі, в 2. год. пополудні. Контр. комісія дасть звіт за перший піврік і будуть інші важні справи до полагодження, тому просимо всіх членів явитися. — Т. Стаднік, предс.; І. Хіровський, кас.; І. Пиріг, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 17. червня 1945 року помер у 62. році життя

ЙОСИФ ТИРЧИК,

довголітний член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 У. Н. Союзу в Стемфорд, Конн.

Покійний походив зі села Новосілці, повіт Сянок, Західна Україна. Був організатором Бр. св. Арх. Михаїла та урядником довгі літа. Покійний оставив у смутку жену Катерину і 2 дочки: Емілію і Стефанію, сина Богдана, котрий служить при американській армії десь в Европі, і два внуки.

Похорон відбувся 20. червня з дому жалоби до української католицької церкви св. Володимира при участи членів, кревних і знайомих на цвинтар Спрінґдейл. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 1204. Гітлерова втеча.

Ослаблений утратою крови, Тарзан упав без памяти, поки він міг знищити останній літак.

Нацисти за ним не шукали, бо вони були занадто заняті підготовою вилету фірера.

„Шукайте Тарзана", крикнув Гітлер; „як його убєте, виложіть на полю знак свастики".

Потім літак загудів попід хмари. У цей спосіб пропала Тарзанови нагода до пімсти.